

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ БАНАКА

Извештај за четврто тромесечје 2017.

Београд, март 2018.

Уводна напомена

Народна банка Србије је од 2014. године почела да спроводи анкету о кредитној активности банака. Циљ те анкете је да унапреди анализу кретања на кредитном тржишту увидом у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама и на страни понуде кредита, и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Анкета се састоји од десет питања која се односе на кредите привреди и становништву. Испитаници одговарају о промени кредитних стандарда¹, као и о утицају фактора на њихову промену, затим о промени услова одобравања кредита, промени тражње за кредитима и утицају фактора на промену тражње.

У овом документу сумирани су резултати анкете спроведене од 3. до 18. јануара 2018. године. У анкети су исказани ставови представника банака о променама током четвртог тромесечја 2017. године и очекиваним променама на кредитном тржишту у првом тромесечју 2018. године. У анкети су учествовали представници 26 банака, што обезбеђује репрезентативну покривеност кредитног тржишта, јер учешће ових банака износи преко 95% билансне суме банкарског сектора.

Резултати анкете су приказани у виду нето процената. Нето проценат за одговоре о питањима о понуди кредита дефинисан је као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да су кредитни стандарди „знатно пооштрени” и „донекле пооштрени” и збира учешћа банака које су одговориле да су „знатно ублажени” и „донекле ублажени”. Позитивна вредност нето процента указује на нето пооштравање, а негативна на нето ублажавање кредитних стандарда. Нето проценат за одговоре на питања о факторима дефинисан је као разлика између учешћа банака које су одговориле да је дати фактор допринео пооштравању и учешћа банака које су одговориле да је допринео ублажавању кредитних стандарда. Када је у питању тражња за кредитима, нето проценат је дефинисан као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да је она „знатно повећана” и „донекле повећана” и збира процената банака које су одговориле да је „знатно смањена” и „донекле смањена”. Према томе, позитивна вредност нето процента указује на нето повећање, а негативна на нето смањење тражње.

¹ Кредитни стандарди су писане и неписане интерне смернице или критеријуми који одражавају кредитну политику банке (нпр. приоритети у погледу врсте кредита, колатерала, сектора, региона и сл.).

САДРЖАЈ

Резиме.....	1
Кредити привреди.....	2
Кредити становништву.....	5

Резиме

Према оцени банака, конкуренција у банкарском сектору и већа спремност на преузимање ризика током Т4 2017. **утицали су на ублажавање стандарда** по којима су одобравани кредити малим и средњим предузећима и становништву. У Т1 2018, банке очекују ублажавање кредитних стандарда за девизне стамбене кредите становништву.

Кредитни услови су ублажени у Т4 2017, пошто су смањене каматне марже на све типове кредита. Такође, продужена је максимална рочност девизних кредита привреди и динарских кредита становништву. У Т1 2018, банке очекују даље смањење каматних маржи, изузев за динарске кредите становништву.

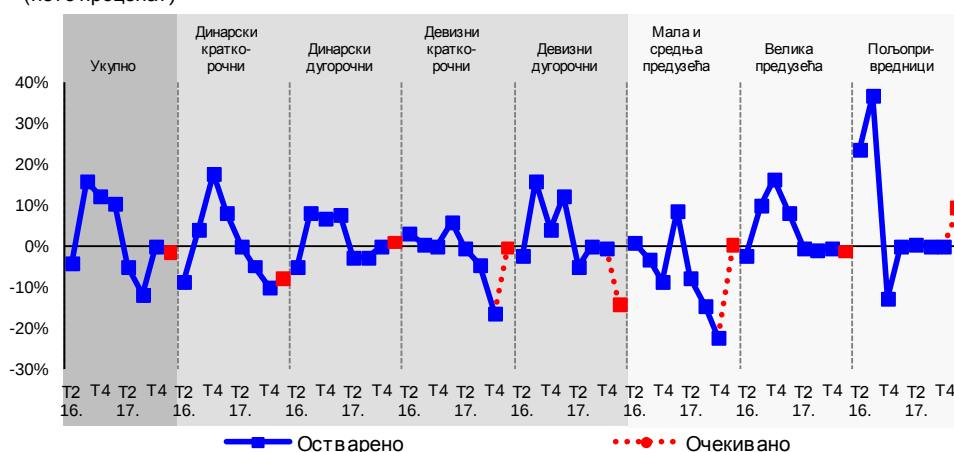
Оцена банака указује на то да је током **Т4 2017. повећана тражња за кредитима**. Тражња привреде је била подстакнута потребама за обртним средствима, а у нешто мањој мери и потребом за финансирањем капиталних пројеката. Код становништва, првенствено је повећана тражња за динарским кредитима.

Током Т1 2018, банке очекују даљи раст тражње за кредитима, која ће, за разлику од претходног тромесечја, највише бити усмерена ка инвестиционим кредитима код привреде, односно девизним стамбеним кредитима код становништва.

Кредити привреди

Према оцени банака, стандарди за новоодобрене кредите малим и средњим предузећима ублажени су у Т4 2017, док су за кредите великим предузећима и пољопривредницима остали непромењени. Посматрано према рочности кредита, ублажавање стандарда односило се пре свега на краткорочне кредите.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поопштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

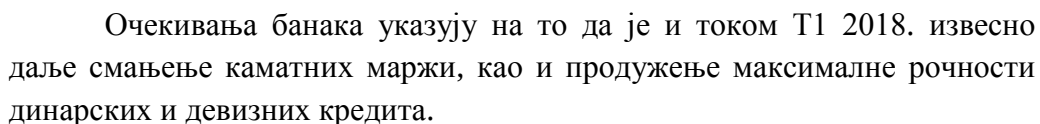
Ублажавање стандарда током Т4 2017. било је подстакнуто конкуренцијом у банкарском сектору и већом спремношћу банака за преузимање ризика, а у мањој мери и трошковима извора за кредите.

Током Т1 2018, банке не очекују промене стандарда за нове кредите привреди. Ипак, под утицајем истих фактора као и у Т4 2017, поједине банке најављују ублажавање стандарда за динарске краткорочне, али и за девизне дугорочне кредите привреди.

Bar chart showing the percentage change in various indicators for the period T2 16. to T4 17. The chart compares 'Ostvareno' (Actual) and 'Očekivano' (Expected) values. The indicators are: Troškovi izvora za kredite, Konkurencija ostalih banaka, Očekivanja u pogledu opšte ekonomske aktivnosti, Rizik zahtevanog kolaterala, Problematična потраживања, and Spremnost na preuzimanje rizika. The Y-axis ranges from -45% to 15%.

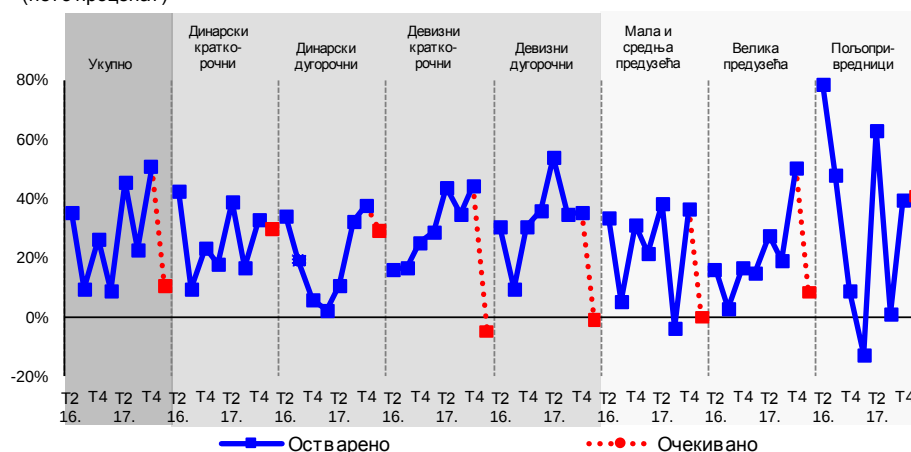
Indikator	Period	Ostvareno (%)	Očekivano (%)
Troškovi izvora za kredite	T2 16.	-16	-16
	T4 16.	-10	-10
	T2 17.	-18	-18
	T4 17.	-10	-10
Konkurencija ostalih banaka	T2 16.	-30	-30
	T4 16.	-38	-38
	T2 17.	-28	-28
	T4 17.	-18	-18
Očekivanja u pogledu opšte ekonomske aktivnosti	T2 16.	8	8
	T4 16.	8	8
	T2 17.	2	2
	T4 17.	2	2
Rizik zahtevanog kolaterala	T2 16.	12	12
	T4 16.	14	14
	T2 17.	10	10
	T4 17.	8	8
Problematična потраживања	T2 16.	10	10
	T4 16.	-10	-10
	T2 17.	10	10
	T4 17.	8	8
Spremnost na preuzimanje rizika	T2 16.	10	10
	T4 16.	12	12
	T2 17.	8	8
	T4 17.	-12	-12

Промена услова за одобравање кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)

Према оцени банака, у Т4 2017. повећана је тражња привреде за кредитима, која се код већине банака односила на кредите за обртна средства. Такође, током Т4, био је изражен и раст тражње за инвестиционим кредитима, а у нешто мањој мери и за кредитима за реструктурирање постојећих обавеза.

Промена тражње предузећа за кредитима
(нето проценат)

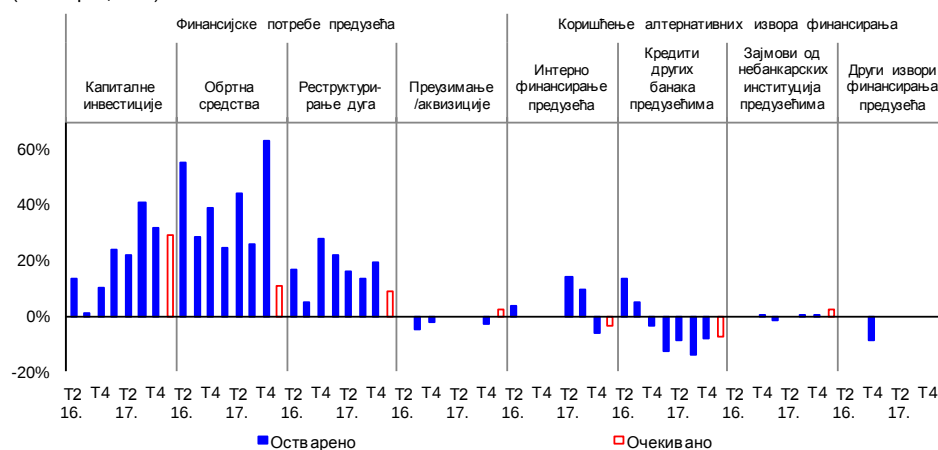
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Када је реч о очекиваној тражњи, преовладава оцена банака да ће она у Т1 2018. бити повећана услед потребе за финансирањем капиталних инвестиција. У мањој мери, позитиван допринос расту тражње очекује се и по основу потреба предузећа за ликвидним средствима.

Утицај фактора на промену тражње предузећа за кредитима
(нето проценат)

Извор: НБС.

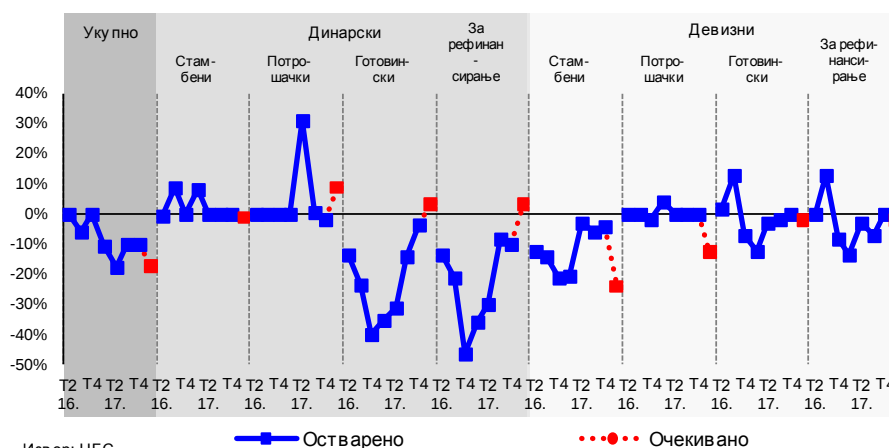
* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Кредити становништву

Према мишљењу банака, током Т4 2017. ублажени су стандарди за нове кредите становништву. Стандарди су ублажени за најзаступљеније категорије кредита – динарске готовинске кредите и кредите за рефинансирање, као и за девизне стамбене кредите. Током Т1 2018, банке очекују даље ублажавање стандарда за девизне стамбене и потрошачке кредите, док су мишљења банака о промени стандарда за динарске кредите подељена, али преовладава оцена која указује на благо поштравање.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита становништву
(нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност у казује на поштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

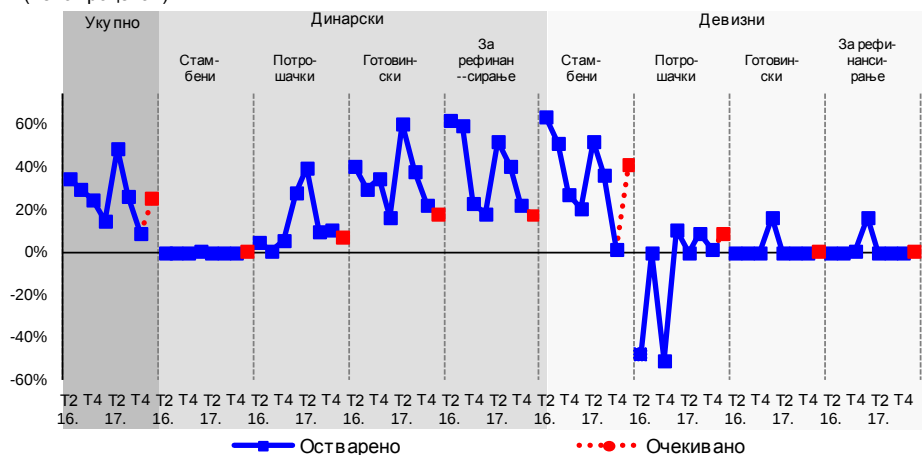
** На графиконима није приказан интензитет промене.

Према оцини банака, ублажавање кредитних стандарда за становништво било је подстакнуто конкуренцијом у банкарском сектору и већом спремношћу банака на преузимање ризика, а код динарских кредита, и смањењем цене извора кредита. Очекивано ублажавање стандарда током Т1 2018. условљено је конкуренцијом у банкарском сектору, а у нешто мањој мери и позитивним изгледима на тржишту некретнина и очекивањима у погледу будуће економске активности.

Услови за нове кредите становништву су током Т4 2017. ублажени, пошто су банке ублажиле ценовне услове смањењем каматне марже на динарске и девизне кредите. Промене осталих услова односиле су се на динарске кредите и указују на повећање максималне рочности кредита. У Т1 2018, банке очекују даље смањење каматних маржи на девизне кредите и ублажавање захтева у погледу колатерала, док се код динарских

од раста зарада и запослености, као и од позитивних кретања на тржишту некретнина.

Промена тражње становништва за кредитима (нето проценат)

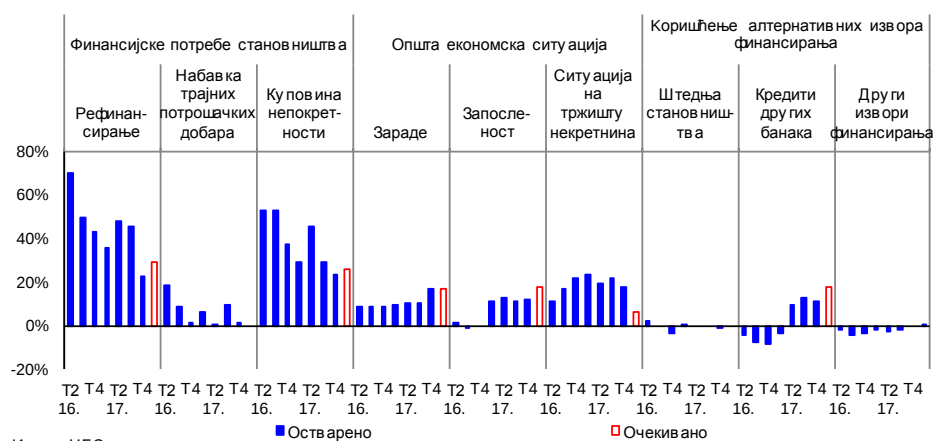
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Очекивања банака за Т1 2018. указују на даљи раст тражње становништва, и то првенствено за девизним стамбеним кредитима, а у нешто мањој мери и за динарским готовинским кредитима и кредитима за рефинансирање.

Утицај фактора на промену тражње становништва за кредитима (нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.